

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 291/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/110/2023 z 31. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa správnou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „žalovaná“) č. 24508-2/2022-BA z 25. mája 2022. Predmetným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie sťažovateľky a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš č. 700-1911041717-GC04/17-LM zo 7. septembra 2017, ktorým bolo sťažovateľke predpísané poistné za povinné nemocenské a dôchodkové poistenie za obdobie január 2009 až december 2009 a január 2010 až jún 2010 v sume 2 827,50 eur. Na základe kontroly odvodu

poistného a príspevkov bolo zistené, že sťažovateľka poistné a príspevky za uvedené obdobie neodviedla.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14Sa/35/2022-70 z 19. apríla 2023 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) správnu žalobu sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). V odôvodnení uviedol, že v danom prípade bola podstatnou žalobnou námietkou uplatnená námietka premlčania proti predpisu poistného, ktorú však sťažovateľka prvýkrát vzniesla až v správnej žalobe. Napriek tomu sa ňou správny súd zaoberal, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/33/2020 z 30. júna 2021. Vyslovil právny názor, že pre plynutie zákonom stanovenej 10-ročnej premlčacej doby bolo určujúce, že v tejto lehote počítanej od splatnosti poistného rozhodol prvostupňový správny orgán. Uviedol, že poistné predpísané rozhodnutím prvostupňového orgánu nebolo k dňu jeho vydania, t. j. k 7. septembru 2017, premlčané, pretože zákonom stanovená premlčacia doba k dátumu rozhodnutia ešte neuplynula. Námietku premlčania teda správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú a z tohto dôvodu žalobu sťažovateľky zamietol.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol podľa § 461 SSP a žalovanej nepriznal náhradu trov kasačného konania. V dôvodoch rozsudku poukázal na rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1SVs/5/2022 z 27. septembra 2023 zaoberajúceho sa otázkou, či je inštitút upravený v § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) premlčaním alebo preklúziou a v závislosti od tohto posúdenia či je na tento inštitút možné prihliadať *ex offio*, teda aj bez námietky dlžníka v administratívnom konaní alebo len na námietku, a napokon aj otázkou, či je lehota stanovená v § 147 ods. 1 citovaného zákona dodržaná v prípade vydania prvostupňového rozhodnutia o predpísaní poistného alebo je potrebné, aby v tejto lehote konečné rozhodnutie o predpísaní poistného nadobudlo aj právoplatnosť. V zmysle záverov predmetného rozhodnutia kasačný súd konštatoval, že podľa § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa premlčiava právo „predpísať“ poistné a poistné nie je predpísané právoplatnosťou rozhodnutia, ale už vydaním tohto rozhodnutia voči povinnej osobe, teda právoplatnosť tohto rozhodnutia nie je podmienkou na zachovanie premlčacej doby.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, v ktorej najvyššiemu správne súdu vytýka nedostatočné odôvodnenie, ktoré sa obmedzuje iba na odkaz na rozhodnutie veľkého senátu z 27. septembra 2023. Po zopakovaní argumentácie predostretej už v kasačnej sťažnosti tvrdí, že najvyšší správny súd (ani veľký senát) sa vecou nezaoberal komplexne. Je presvedčená, že poistné je predpísané dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o predpísaní poistného, pričom v tomto smere poukazuje na odlišné stanovisko sudcu JUDr. Mariána Fečíka a sudkyne JUDr. Petry Príbelskej, PhD., k rozsudku veľkého senátu z 27. septembra 2023, s ktorého závermi sa stotožňuje. Argumentáciu najvyššieho správneho súdu, že žiadne ustanovenie zákona neviaže lehotu na plnenie na právoplatnosť rozhodnutia, považuje za nesprávnu. Vo všetkých prípadoch, keď má odvolanie suspenzívny účinok, je plynutie lehoty

na plnenie závislé od právoplatnosti rozhodnutia, čo potvrdzuje aj znenie § 147 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Rovnako ani § 147 ods. 3 a § 149 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení podľa sťažovateľky nerozlišujú medzi rozhodnutím o predpísaní poistného a právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Podľa názoru sťažovateľky si kasačný súd vybral len ustanovenia zákona o sociálnom poistení, ktoré jeho názor podporujú, a opomenul sa zaoberať tými, ktoré ho vyvracajú. Ako príklad pochybenia veľkého senátu najvyššieho správneho súdu uvádza argumentáciu § 149 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení, ktorý končí spojkou „a“, preto ho bolo potrebné vykladať aj v rámci písm. b). Ako ďalší príklad uvádza zameranie sa na argumentáciu § 147 ods. 1 v spojitosti s § 151 ods. 1 písm. h) zákona o sociálnom poistení a opomenutie § 147 ods. 3 v spojitosti s § 151 ods. 2 písm. h) zákona o sociálnom poistení, ktoré nasvedčujú opačnému výkladu. Ak by sa najvyšší správny súd riadne zaoberal aj týmito ustanoveniami, musel by dospieť k záveru, že právna norma je nejednoznačná a je potrebné rozhodnúť v zmysle zásady *in dubio mitius*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu patrí do obsahu práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

7. Uvedené východiská bol povinný dodržať pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky aj najvyšší správny súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť je alebo nie je opodstatnená.

8. V tejto súvislosti možno poukázať aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012).

9. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozhodnutím správneho súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

10. Jadro sťažnostnej argumentácie tvoria identické dôvody použité už v kasačnej sťažnosti, na ktoré najvyšší správny súd podľa tvrdenia sťažovateľky nereagoval dostatočne a vysporiadal sa s nimi iba odkazom na záväzný právny názor veľkého senátu najvyššieho správneho súdu.

Sťažovateľka je pritom, poukazujúc na konkrétne ustanovenia zákona o sociálnom poistení, presvedčená, že ak by sa najvyšší správny súd vecou zaoberal dostatočne komplexne, musel by dospieť k (opačnému) rozhodnutiu v zmysle zásady *in dubio mitius*.

11. Po náležitom oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší správny súd dostatočne a zrozumiteľne reagoval na všetky pre vec podstatné námietky sťažovateľky uplatnené v jej kasačnej sťažnosti (charakter lehoty podľa § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a moment, keď je poistné „predpísané“). V dôvodoch napadnutého rozsudku náležite ozrejmil, že v zmysle záverov rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1SVs/5/2022 z 27. septembra 2023, ktorými bol pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti viazaný (§ 466 ods. 3 SSP), poistné nie je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, ale už jeho vydaním voči povinnej osobe. V súvislosti s plynutím premlčacej doby uviedol, že ak prvostupňové rozhodnutie nebolo vydané voči povinnej osobe pred uplynutím desaťročnej lehoty upravenej v § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, môže táto osoba uplatniť námietku premlčania v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu alebo kedykoľvek počas odvolacieho konania (pokiaľ ju už neuplatnila skôr). V posudzovanom prípade sťažovateľky to znamenalo, že splatnosť časovo najstaršieho poistného za obdobie január 2009 nastala 8. februára 2009, a teda premlčacia doba uplynula 8. februára 2019. Rozhodnutie o predpísaní poistného bolo vydané v roku 2017, nebolo následne zrušené a nadobudlo právoplatnosť (hoci až po uplynutí premlčacej doby), preto premlčacia doba neuplynula vo vzťahu k žiadnemu predpísanému poistnému. Ako *obiter dictum* kasačný súd vytkol správne súdu, že sa zaoberal dôvodnosťou uplatnenej námietky premlčania, hoci ju sťažovateľka nevzniesla už v administratívnom konaní. Námietku premlčania totiž nie je možné uplatniť po právoplatnosti rozhodnutia o predpísaní poistného. Už len táto skutočnosť by podľa kasačného súdu opodstatňovala zamietnutie správnej žaloby.

12. Na rozdiel od sťažovateľky ústavný súd nepovažuje napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu za nedostatočne odôvodnený, pričom odkaz a konkrétna citácia z rozhodnutia veľkého senátu z 27. septembra 2023 bola podľa názoru ústavného súdu celkom postačujúca, keďže prostredníctvom nich najvyšší správny súd zrozumiteľne vysvetlil úvahy, ktoré ho viedli k záveru, že v danom prípade premlčacia doba neuplynula, keďže poistné nie je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, ale už vydaním tohto rozhodnutia voči povinnej osobe. Napriek tomu, že sťažovateľka zjavne nesúhlasí s väčšinovým názorom veľkého senátu a je presvedčená o správnosti záveru, že poistné je predpísané dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o predpísaní poistného, je potrebné zdôrazniť, že práve rozhodnutím veľkého senátu došlo k zjednoteniu rozdielnej rozhodovacej praxe v otázke, či § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení normuje premlčanie či preklúziu a či má žalovaná na premlčanie prihliadať aj bez námietky dlžníka.

13. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci neboli zistené žiadne ústavnoprávne nedostatky napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, pričom nič neindikuje, že v ústavnoprávnej rovine došlo k zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a ústavne udržateľné. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

15. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti je potrebné dospieť, aj pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Jeho porušenie totiž sťažovateľka odvíja od porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva hmotného charakteru. Aj v tejto časti preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy:

16. Napriek tomu, že sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti výslovne namieta aj porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, v dôvodoch ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek argumentácia týkajúca sa porušenia predmetného základného práva. Uvedené predstavuje dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu